

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड
थापाथली, काठमाडौं

प्रशासन सेवा, ६ तह, सहायक प्रबन्धक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. पाठ्यक्रमको परिचय :

(क) तह र पद: तह ६, सहायक प्रबन्धक

(ख) सेवा: प्रशासन

(ग) परीक्षाको किसिम: लिखित र अन्तर्वार्ता

(घ) पाठ्यक्रमको उद्देश्य : कम्पनीको तह ६, सहायक प्रबन्धक पदका लागि निर्धारित कार्य विवरणलाई दृष्टिगत गरी उक्त पदले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यक्षेत्र र कार्य प्रकृतिसँग सम्बन्धित कार्यालय व्यवस्थापन, लेखा, कानून र बीमा तथा पुनर्बीमा सेवा जस्ता सान्दर्भिक विषयहरूमा सैद्धान्तिक र व्यावहारिक ज्ञानको परीक्षण गर्नु प्रस्तुत पाठ्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

२. पाठ्यक्रम योजना

यो पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	व्यवस्थापन, आयोजना व्यवस्थापन, बजारशास्त्र व्यवस्थापन वित्त, अर्थशास्त्र, तथ्याङ्कशास्त्र र शासकीय प्रबन्धका विविध	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	बीमा, पुनर्बीमा, बैङ्क तथा सेवा सम्बन्धी कानूनहरू	१००	४०	विषयगत	२ प्रश्न X ५ अङ्क ६ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
				विषयगत - समस्या समाधान	२ प्रश्न X १५ अङ्क	

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

३. द्रष्टव्य :

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । तर प्रथमपत्रको व्यवस्थापन सम्बन्धी खण्डबाट सोधिने एउटा प्रश्नको उत्तर अनिवार्य रूपमा अंग्रेजी भाषामा दिनुपर्नेछ ।

२. प्रथम र द्वितीयपत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड
थापाथली, काठमाडौं

प्रशासन सेवा, ६ तह, सहायक प्रबन्धक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३. लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
४. विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
५. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
६. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
७. पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड
थापाथली, काठमाडौं
प्रशासन सेवा, ६ तह, सहायक प्रबन्धक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:-

व्यवस्थापन, वित्त, अर्थशास्त्र, तथ्याङ्कशास्त्र र सूचना प्रविधि

खण्ड (क):- ५०% अङ्क (५ प्रश्न × १० अङ्क)

(यस खण्डबाट एउटा प्रश्न अंग्रेजी भाषामा सोधिने छ र सोको उत्तर अंग्रेजी भाषामा दिनु पर्नेछ ।)

1. व्यवस्थापन सम्बन्धी (३० अङ्क)
 - 1.1 व्यवस्थापनको अवधारणा र आधारभूत सिद्धान्तहरु, व्यवस्थापकीय क्षमता, सीप र शैलीहरु
 - 1.2 व्यवस्थापनका विभिन्न प्रकार, व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरु
 - 1.3 रणनीतिक योजना तथा विकास, दूरदृष्टि, लक्ष्य र उद्देश्य, SWOT Analysis
 - 1.4 सङ्गठनका सिद्धान्त: आदेशको एकात्मकता, नियन्त्रणको सीमा, पदशोपान (Hierarchy) एवं संरचना
 - 1.5 नेतृत्व, सञ्चार, समन्वय, सुपरीवेक्षण, व्यवस्थापकीय क्षमता, सञ्चार नियन्त्रण, अनुगमन
 - 1.6 व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS)
 - 1.7 निर्णय प्रक्रिया, निर्णय प्रक्रियामा सूचना प्रविधिको उपयोग
 - 1.8 मानव संसाधन प्रणाली, मानव संसाधन योजना, भर्ना तथा छनौट, कार्यढाँचा, सङ्गठनात्मक संस्कृति, समूह गतिशीलता
 - 1.9 तालिम तथा विकास, उत्तराधिकार योजना, क्षमता अभिवृद्धि, वृत्तिविकास, उत्प्रेरणा, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, लचकदार कार्यशैली (Flexible Working Style)
 - 1.10 प्रमुख र कर्मचारी सम्बन्ध (Boss and Subordinate Relationship), श्रम सम्बन्ध (Labour Relation), गुनासो व्यवस्थापन, सङ्घट व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन
2. आयोजना व्यवस्थापन (२० अङ्क)
 - 2.1 Basic Concept plan of Project
 - 2.2 Importance and Scope of Project
 - 2.3 Project Classification
 - 2.4 Project Proposal Writing
 - 2.5 Project Budgeting
 - 2.6 Logical Framework Analysis
 - 2.7 Project Management and Principles of Project Management
 - 2.8 Tools and techniques of project analysis

खण्ड (ख) :- ५०% अङ्क (५ प्रश्न × १० अङ्क)

1. वित्त (Finance)
 - 1.1. वित्तीय योजना, पूँजीगत लगानी, पूँजीको लागत, जोखिम तथा प्रतिफल
 - 1.2. वित्तीय विवरण (वासलात, नगद प्रवाह विश्लेषण तथा नाफा नोक्सान)
 - 1.3. लाभांश नीति
 - 1.4. वित्तीय प्रक्षेपण, वित्तीय अनुपात विश्लेषण
 - 1.5. वित्तीय प्रणाली र बजार, पूँजी बजार, मुद्रा बजार र शेयर बजार
2. Basics of Marketing Management
 - 2.1. Understanding Marketing
 - 2.2. Evolution, Need and Scope of Marketing
 - 2.3. Marketing Decisions
 - 2.4. Core Marketing Concepts
3. अर्थशास्त्र
 - 3.1. Basic Knowledge of Economics Terminologies

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड
थापाथली, काठमाडौं

प्रशासन सेवा, ६ तह, सहायक प्रबन्धक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 3.2. Knowledge of Micro and Macro Economics
- 3.3. Managerial Economics: Economic Theories, Theories of Demand, Theories of Production and Cost, Theories of Distribution
- 3.4. Economic Indicators (GDP, GNP, PPI, Consumer Price Index)
- 3.5. Economic Policy (Investment, Foreign, Direct)
- 3.6. Monetary Policy and fiscal policy
- 3.7. Anti Money Laundering Policy
- 3.8. Globalization & its impact and challenges on Nepalese Economy & Challenges
4. **तथ्याङ्कशास्त्र**
 - 4.1. तथ्याङ्क सङ्कलन, वर्गीकरण, प्रशोधन तथा प्रस्तुतीकरण
 - 4.2. तथ्याङ्क सङ्कलनका विधिहरु, वैज्ञानिक अनुसन्धान, आधारभूत तथा प्रयोगात्मक (Applied) अनुसन्धान
 - 4.3. तथ्याङ्क सङ्कलन, प्राथमिक तथा माध्यमिक तथ्याङ्क
 - 4.4. प्रश्नावली, अनुसन्धान अन्तर्वार्ता, तथ्याङ्क विश्लेषण, ग्राफ तथा चार्ट
 - 4.5. अनुसन्धान प्रस्ताव (Research Proposal), अनुसन्धान प्रतिवेदन (Research Report Writing)
 - 4.6. साहित्यको पुनरावलोकन (Review of Literature), समस्याको परिभाषा (Problem Definition)
 - 4.7. Hypothesis Formulation, Research Design, Survey, and Action research
 - 4.8. Measurement and Scaling
 - 4.9. नमूना (Sampling), नमूना ढाँचा (Sampling Design), नमूना प्रक्रिया, नमूनाको आकार निर्धारण
 - 4.10. सम्भाव्यता (Probability)
 - 4.11. Uses and Importance of Statistical tools— mean, median, mode, mean deviation, standard deviation, correlation and regression
5. **सूचना प्रविधि सम्बन्धी आधारभूत जानकारी**
 - 6.1 Introduction, Hardware & Software
 - 6.2 Setting and Protection of Computer, and Computer related Threats
 - 6.3 Computer Networking & Multimedia
 - 6.4 File Management, Operating System
 - 6.5 Word Processing, Electronic Spreadsheet & Presentation System
 - 6.6 Database management
 - 6.7 Information Technology
 - 6.8 IT Challenges and Issues
 - 6.9 E-governance in Nepal

द्वितीय पत्र - बीमा, पुनर्बीमा, बैङ्क तथा सेवा सम्बन्धी कानूनहरु

खण्ड (क) - ५०% अङ्क

(१ प्रश्न × ५ अङ्क, ३ प्रश्न × १० अङ्क, १ प्रश्न × १५ अङ्क)

१. बीमा सम्बन्धी

- १.१ बीमाको उत्पत्ति र विकास
- १.२ बीमाको परिचय, परिभाषा तथा महत्व
- १.३ बीमाको किसिम
- १.४ बीमाका आधारभूत सिद्धान्तहरु
- १.५ बीमा व्यवसायमा बीमा मध्यस्थकर्ताको भूमिका (बीमा अभिकर्ता, बीमा सर्भेयर तथा बीमा दलाल)
- १.६ नेपालको हालको बीमा बजारको स्थिति
- १.७ बीमा कम्पनी स्थापना सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
- १.८ राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासमा बीमा क्षेत्रको भूमिका
- १.९ जीवन तथा निर्जीवन बीमालेखको शर्त एवं सुविधा
- १.१० नेपालको पुँजी बजार
- १.११ बीमा व्यवसाय व्यवस्थापनका महत्वपूर्ण पक्षहरु:
 - १.११.१ अण्डरराइटिङ
 - १.११.२ पुनर्बीमा
 - १.११.३ दावी व्यवस्थापन
- १.१२ जोखिम
 - १.१२.१ जोखिमका प्रकारहरु
 - १.१२.२ जोखिम व्यवस्थापन
- १.१३ बीमा समिति र यसको भूमिका

२. बैङ्क सम्बन्धी

- २.१ नेपालको अर्थतन्त्रका विशेषताहरु
- २.२ नेपालमा बैङ्क (नेपाल राष्ट्र बैङ्क, वाणिज्य बैङ्क, विकास बैङ्क) तथा वित्तीय संस्थाहरुका प्रमुख क्रियाकलाप तथा अर्थतन्त्रमा यिनको योगदान

३. **Marketing concepts in banking and beema sector**

३.१ **Societal, Ethical and Customer issue**

- ३.१.१ Social Responsibility and Ethics
- ३.१.२ Consumerism

३.२ **Marketing Information System**

- ३.२.१ Internal Records System
- ३.२.२ Marketing Intelligence System
- ३.२.३ Marketing Research System
- ३.२.४ Managing integrated marketing Communication.

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड
थापाथली, काठमाडौं
प्रशासन सेवा, ६ तह, सहायक प्रबन्धक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३.२.५ Dealing with the Competitions.

३.२.६ Developing and Communicating a Positioning Strategy.

खण्ड (ख) - ५०% अङ्क

(१ प्रश्न × ५ अङ्क, ३ प्रश्न × १० अङ्क, १ प्रश्न × १५ अङ्क)

४. पुनर्बीमा सम्बन्धी

- ४.१ परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र पुनर्बीमाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका, पुनर्बीमाको प्रकार, रिस्क प्रोफाइल (Risk Profile), आवश्यकता र महत्व
- ४.२ पुनर्बीमाको रेट्रोसेसन (Retrocession) को महत्व र पुनर्बीमाको भूमिका
- ४.३ पुनर्बीमा प्रक्रिया
- ४.४ पुनर्बीमा दलाल
- ४.५ पुनर्बीमा दलाल र यसको भूमिका
- ४.६ पुनर्बीमा बजार
- ४.७ नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेडको परिचय, सङ्गठनात्मक संरचना, कार्यक्षेत्र, विद्यमान अवस्था, अवसर, चुनौती तथा सम्भावना

५. बीमा/पुनर्बीमा तथा सेवासंग सम्बन्धी कानूनहरु

- ५.१ नेपाल संविधान (२०७२) को मौलिक हक र कर्तव्य (भाग-३) तथा सङ्घीय आर्थिक कार्यप्रणाली (भाग १०) सम्बन्धी व्यवस्था
- ५.२ बीमा ऐन, २०४९ तथा बीमा नियमावली, २०४९
- ५.३ धितोपत्र ऐन, २०६३ अनुसार धितोपत्र बोर्डको गठन वा काम, कर्तव्य र अधिकार
- ५.४ बीमा समितिबाट जारी पुनर्बीमा व्यवसाय (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६
- ५.५ कम्पनी ऐन, २०६३
- ५.६ नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेडको कर्मचारी सेवा, शर्त विनियमावली, २०७६ (संशोधन सहित)
- ५.७ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ५.८ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४
- ५.९ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- ५.१० भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ५.११ सम्पत्ति श्रद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ ।

०५३